

TAALCOMPLEET

NEDERLANDSE ARBEIDSMARKT VOOR ANDERSTALIGEN ORIËNTATIE OP DE NEDERLANDSE ARBEIDSMARKT

1e druk 2015

ISBN A1: 978-94-90807-11-5

ISBN A2: 978-94-90807-12-2

ISBN Spreken A2: 978-94-90807-20-7

ISBN KNM: 978-94-90807-19-1

ISBN ONA: 978-94-90807-69-6

Copyright: KleurRijker B.V., info@kleurrijker.nl

Hoofdredactie: Karine Bloks-Jekel

Redactie: Marieta Plattèl

Auteurs: Karine Bloks-Jekel, Willemijn de Graaf, Marieta Plattèl

Illustraties: Joris van den Ende 'Baracudah'

Ontwerp kaft: Letty Verhoeve 'FlyingBeeDesign'

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.taalsterk.nl

INLEIDING VOOR DE CURSIST

Voor je ligt TaalCompleet - *Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt*. Bij dit boek hoort ook het materiaal op de website www.taalsterk.nl. Met TaalCompleet ONA kun je je voorbereiden op het onderdeel ONA van het Inburgeringsexamen op niveau A2. Naast dit boek kun je de boeken TaalCompleet A1, TaalCompleet A2, TaalCompleet Spreken A2 en TaalCompleet KNM gebruiken om je compleet voor te bereiden op het hele Inburgeringsexamen.

Het examen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt heeft twee delen: een portfolio en een eindgesprek. TaalCompleet ONA heeft negen thema's. In de eerste acht thema's werk je aan je portfolio. Dat is een map met bewijzen van de dingen die je gedaan hebt. In thema 9 kun je het eindgesprek oefenen.

PORTFOLIO

Om een portfolio te maken, heb je acht resultaatkaarten nodig. Deze resultaatkaarten zijn van het Ministerie van SZW. Je kunt ze printen op www.taalsterk.nl. In thema 1 kies je welk beroep jij graag wilt in Nederland. Verder lees je teksten in het boek. En je maakt opdrachten over het beroep dat jij wilt. Je zoekt bijvoorbeeld vacatures en je oefent met het schrijven van sollicitatiebrieven.

In de thema's staat steeds wanneer je een vraag van de resultaatkaart kunt beantwoorden. Ook als je iets bij je portfolio moet doen, zoals een vacature of een sollicitatiebrief, staat dat in het boek. Zo maak je op eenvoudige manier een portfolio. Als je portfolio helemaal klaar is, kun je het opsturen naar DUO. In thema 9 lees je precies hoe je dat moet doen.

EINDGESPREK

Als je hoort dat DUO jouw portfolio helemaal goed vindt, kun je je aanmelden voor het eindgesprek. In dat gesprek praat je met twee mensen (examinatoren) van DUO. Zij stellen vragen over jouw portfolio. Het gesprek duurt niet meer dan veertig minuten.

TAALMAATJE

Je kunt deze lesmethode in de groep gebruiken, maar je kunt er ook zelf thuis mee werken. Je hebt misschien wel hulp nodig bij het invullen van de resultaatkaarten. En voor de spreekopdrachten is het ook handig als je samenwerkt met iemand anders. Dit kan een andere cursist zijn, maar ook iemand anders. Bijvoorbeeld je partner, iemand uit je familie, of een taalmaatje. Een taalmaatje is iemand die goed Nederlands kan. Je kunt praten met je taalmaatje, en je kunt samen leuke dingen doen, zoals naar de winkel gaan of sporten. Wil je een taalmaatje? Ga dan naar www.google.nl en zoek op *taalmaatje woonplaats*. In

plaats van *woonplaats* typ je de naam van jouw woonplaats. Bijvoorbeeld: *taalmaatje Enschede*. Zo vind je de website van het bedrijf dat in jouw omgeving taalmaatjes zoekt voor mensen. Daar kun je lezen wat je moet doen om een taalmaatje te vinden.

ICOONTJES

In dit boek staan verschillende soorten opdrachten. Hieronder zie je wat de icoontjes betekenen:

schrijfo opdracht

spreekopdracht

opdracht voor buiten of thuis

opdracht op de computer

opdracht met een filmpje

tip

let op!

STERREN

In het boek staat bij alle opdrachten en teksten een aantal sterren (nul, één* of twee**). De hoeveelheid sterren geeft aan hoe belangrijk de opdracht is als voorbereiding op het examen.

geen ster niet zo belangrijk

* een beetje belangrijk

** heel belangrijk als voorbereiding op het examen

Hoe weet je welke opdrachten je moet maken?

- Vind je een tekst of onderwerp heel makkelijk? Maak dan alleen de opdrachten met **.
- Vind je een tekst of onderwerp niet heel makkelijk, maar ook niet moeilijk? Maak dan alleen de opdrachten met * en **.
- Vind je een tekst of onderwerp moeilijk? Maak dan alle opdrachten die erbij horen.
- Heb je weinig tijd? Maak dan alleen de opdrachten met **, want dat zijn de belangrijkste opdrachten.

Je kunt ook aan iemand anders vragen welke opdrachten je moet doen. Aan je docent of je taalmaatje bijvoorbeeld.

WOORDENLIJSTEN

Op www.taalsterk.nl staat aan het begin van elk thema een woordenlijst. Op deze lijsten staan blauwe en oranje woorden. De blauwe woorden komen altijd uit de teksten. De oranje woorden komen uit de teksten of uit de opdrachten die na de tekst komen. Achter de woorden staat uitgelegd wat de betekenis is. De blauwe woorden zijn altijd belangrijk om te leren. De oranje woorden zijn alleen belangrijk om te leren als ze bij jouw beroep passen.

ONLINE

Na elke tekst vind je de opdracht *Wat betekenen de woorden?* Daarna staan er een paar opdrachten die je op de computer kunt maken. Dat zijn opdrachten om te oefenen met de blauwe woorden uit de tekst. Het is handig om deze blauwe woorden goed te leren, zodat je de teksten en opdrachten makkelijker begrijpt. Ook voor het eindgesprek is het handig als je deze woorden kent.

Online vind je ook vertaalde woordenlijsten, de resultaatkaarten met een uitleg daarbij, het antwoordenboek en een lijst met beroepen. En elk thema begint met een online filmpje. Iemand vertelt dan kort waar het thema over gaat. Dat is een leuke manier om met een onderwerp te beginnen!

In TaalCompleet A1 en TaalCompleet A2 leer je bijna 2.000 woorden. Bij TaalCompleet ONA kun je een lijst downloaden met al deze woorden. Je kunt kiezen tussen een vertaalde woordenlijst en een woordenlijst met de Nederlandse betekenis erachter. Als je een woord in TaalCompleet ONA niet kent, kun je het hier opzoeken.

Op www.taalsterk.nl/help vind je uitleg hoe je online met TaalCompleet kunt werken. Die uitleg is in meerdere talen te lezen.

Ga naar www.taalsterk.nl en log daar in met je inloggegevens.

INLEIDING VOOR DE DOCENT

Voor je ligt TaalCompleet - [Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt](#). Dit boek bereidt cursisten voor op het onderdeel ONA van het Inburgeringsexamen op niveau A2. Naast het boek TaalCompleet ONA zijn de boeken TaalCompleet A1, TaalCompleet A2, TaalCompleet Spreken A2 en TaalCompleet KNM verkrijgbaar om cursisten compleet voor te bereiden op alle onderdelen van het examen. Bovendien kunnen cursisten die willen doorstromen naar een Staatsexamentraject met TaalCompleet het gewenste startniveau (A2) behalen.

TaalCompleet ONA is ontwikkeld aan de hand van de eindtermen en de resultaatkaarten van het Ministerie van SZW.

Het examen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt bestaat uit het inleveren van een portfolio met acht resultaatkaarten en het voeren van een eindgesprek. In TaalCompleet ONA werkt de cursist in acht thema's aan het invullen van de resultaatkaarten en aan het verzamelen van de benodigde bewijzen. Ook woordenschat komt aan bod. In de teksten en opdrachten is onderscheid gemaakt tussen blauwe en oranje leerwoorden. De blauwe woorden zijn relevant voor alle cursisten. Het leren van deze woorden vergemakkelijkt het begrijpen van de teksten en opdrachten en het invullen van de resultaatkaarten. Bovendien kan de cursist deze woorden nodig hebben voor het eindgesprek. De oranje woorden zijn afhankelijk van het gekozen beroep al dan niet relevant voor de cursist.

Er is een negende thema toegevoegd als examentraining. Hierin staat uitgelegd hoe de cursist zijn portfolio compleet kan inleveren bij DUO. Verder worden er per resultaatkaart voorbeeldvragen gegeven, zodat de cursist het eindgesprek kan oefenen. Dit gebeurt bij voorkeur met een moedertaalspreker van het Nederlands, zoals een docent of taalmaatje. Als dit niet haalbaar is, kunnen cursisten het eindgesprek gezamenlijk oefenen, door elkaar vragen te stellen.

Het is mogelijk om cursisten trajecten van verschillend tempo aan te bieden, door de sterren in het boek. Elke opdracht heeft nul, één* of twee** sterren.

0 sterren betekent dat de opdracht niet zo belangrijk is;

1 ster betekent dat de opdracht een beetje belangrijk is;

2 sterren betekent dat de opdracht heel belangrijk is als voorbereiding op het examen.

Als een cursist weinig moeite heeft met een onderwerp, kan hij volstaan met het maken van de opdrachten met (één en) twee sterren. Dit kan per thema bepaald worden. Ook kan een cursist op een hoger tempo door het boek gaan, als hij al werk heeft in Nederland of

werk had in zijn herkomstland. Dat vereenvoudigt het maken van de opdrachten, waardoor de opdrachten met twee sterren voldoende zullen zijn als voorbereiding op het examen.

Op www.taalsterk.nl zijn de woordenschatopdrachten te vinden die bij het boek horen. Taal leren is niet het doel van TaalCompleet ONA, maar als voorbereiding op het examen is het wel aan te raden deze opdrachten te maken. Eventueel kunnen deze opdrachten naar eigen inzicht overgeslagen worden. Online staan ook de woordenlijsten per thema, die in verschillende steuntalen zijn vertaald. Verder zijn de resultaatkaarten, inclusief toelichting daarop, een beroepenlijst, het antwoordenboek, een uitgebreide docentenhandleiding en een alfabetische lijst met alle 2.000 woorden uit TaalCompleet A1 en TaalCompleet A2 te downloaden. Deze lijst is beschikbaar in de steuntalen, en in het Nederlands met de Nederlandse betekenis erachter. Hier kunnen cursisten moeilijke woorden uit TaalCompleet ONA opzoeken.

Bij elk thema is een inleidend filmpje te bekijken. Als docent kun je bovendien je cursisten gemakkelijk volgen en de resultaten inzien.

Op www.taalsterk.nl/help vind je een uitleg in meerdere talen, waarin staat hoe cursisten online met TaalCompleet kunnen werken.

Ga naar www.taalsterk.nl en log daar in met je inloggegevens.

INHOUDSOPGAVE

Thema 1 Beroepenoriëntatie

1.1	Beroepen: wat wil je?	10
1.2	Diploma en werkervaring	18

Thema 2 Realistisch beroepsbeeld

2.1	Taken	26
2.2	Omstandigheden en eisen	33

Thema 3 Je eigenschappen kennen

3.1	Eigenschappen en competenties	40

Thema 4 Beroepskansen

4.1	Vacatures zoeken	50

Thema 5 Beroepscompetenties verwerven

5.1	Cursussen en opleidingen	60
5.2	Nederlands	66

Thema 6 Netwerk opbouwen

6.1	Mensen in je netwerk	74

Thema 7 Werk vinden

7.1	Ervaring opdoen	88
7.2	Sollicitatiebrieven	91
7.3	Sollicitatieformulieren	100
7.4	Curriculum vitae (cv)	105
7.5	Sollicitatiegesprek	113

Thema 8 Werkcultuur

8.1	Nederlandse werkcultuur	118

Thema 9 Examenvoorbereiding

9.1	Portfolio	126
9.2	Eindgesprek	129

THEMA 1

BEROEPENORIËNTATIE

Inhoudsopgave

1.1 Beroepen: wat wil je?

10

1.2 Diploma en werkervaring

18

1 BEKIJK HET FILMPJE.

Ga naar www.taalsterk.nl en bekijk het filmpje. Je ziet waar het thema over gaat.

2 PRINT UIT.**

Ga naar www.taalsterk.nl en print de woordenlijst, de uitleg bij de resultaatkaarten, het voorblad en resultaatkaart 1 uit.

3 VUL HET VOORBLAD IN.**

Vul je persoonlijke gegevens in.

Je BSN is je burgerservicenummer. Dit nummer heb je van de gemeente gekregen.

4 BESPREEK MET ELKAAR.

1. Had je een baan in het land waar je vandaan komt? Wat vond je van dat werk?
2. Waarom is het handig om te weten in welke sector je werk zoekt, denk je?

1.1 BEROEPEN: WAT WIL JE? **

Voor je werk gaat zoeken, moet je weten wat voor werk je wilt doen. Misschien weet je nog helemaal niet welk beroep jou leuk **lijkt**. Dat is niet raar. Er zijn zo veel beroepen!

Bedenk eerst wat voor soort werk je wilt doen. Wil je bijvoorbeeld werken met mensen, met dingen of op de computer? Als je weet wat voor soort werk je wilt doen, is het makkelijker om een beroep te vinden dat jij leuk vindt.

Het is slim om een **beroepeniëntatie** te doen. Je kijkt dan welke beroepen er zijn en wat jij een leuk beroep vindt.

Als je werk zoekt, is het handig om te weten in welke **sector** of **branche** je wilt werken. Misschien wil je wel in de gezondheidszorg werken, of in de techniek. Dan kun je zoeken welke beroepen in die sector horen.

Werken met mensen

Wil je werken met mensen? Dan kun je bijvoorbeeld voor deze beroepen kiezen:

Beroepssector	Beroepen	Wat moet je kunnen?
detailhandel	Dingen verkopen: <ul style="list-style-type: none"> • kassamedewerker • verkoper 	<ul style="list-style-type: none"> • Je vindt het leuk om te verkopen. • Je kunt met mensen omgaan. • Je bent klantgericht. • Je vindt het leuk om mensen advies te geven.

Beroepssector	Beroepen	Wat moet je kunnen?
gezondheidszorg	Mensen verzorgen: <ul style="list-style-type: none"> • activiteitenbegeleider • tandartsassistent • verpleegkundige (bijvoorbeeld in een ziekenhuis) • verzorgende (bijvoorbeeld in een tehuis) 	<ul style="list-style-type: none"> • Je vindt het leuk om met mensen te werken. • Je bent zorgzaam en sociaal. • Je bent flexibel: vaak heb je onregelmatige werktijden. Je moet dan bijvoorbeeld 's avonds of in het weekend werken.
horeca	Werken in een hotel, restaurant of café : <ul style="list-style-type: none"> • gastheer of gastvrouw • kok • medewerker bediening 	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt goed met mensen omgaan. • Je vindt het leuk om te zorgen dat mensen het naar hun zin hebben. • Je bent flexibel.

Werken met dingen

Wil je werken met dingen? Dan kun je bijvoorbeeld voor deze beroepen kiezen:

Beroepssector	Beroepen	Wat moet je kunnen?
bouw	Dingen bouwen: <ul style="list-style-type: none"> • metselaar • stratenmaker • timmerman 	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent technisch. • Je werkt graag met je handen. • Je houdt van hard werken. • Je vindt het leuk om dingen te maken. • Je bent gezond. Je moet namelijk zware dingen tillen. En je moet de hele dag staan.

Beroepssector	Beroepen	Wat moet je kunnen?
dienstverlening	Dingen doen voor andere mensen: <ul style="list-style-type: none"> • asbestverwijderaar • glazenwasser • schoonmaker • verkeersregelaar • vuilnismen 	<ul style="list-style-type: none"> • Je houdt van hard werken. • Je bent gezond. • Je bent flexibel.
groene sector	Werken in een kas, in een tuin of op het land: <ul style="list-style-type: none"> • bloemist • boer • hovenier • tuinder 	<ul style="list-style-type: none"> • Je werkt graag buiten. • Je werkt graag met je handen. • Je bent gezond: werken in de groene sector kan best zwaar zijn.
techniek	Dingen maken en repareren: <ul style="list-style-type: none"> • lasser • machinebediener • monteur 	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent technisch. • Je bent handig. • Je vindt het leuk om dingen te repareren.
transport & logistiek	Zorgen dat spullen vervoerd worden: <ul style="list-style-type: none"> • heftruckchauffeur • koerier • magazijnmedewerker • orderpicker • vrachtwagenchauffeur 	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent graag onderweg. • Je hebt een rijbewijs. • Je bent flexibel.

Werken met computers

Wil je werken met computers? Dan kun je bijvoorbeeld voor deze beroepen kiezen:

Beroepssector	Beroepen	Wat moet je kunnen?
zakelijke dienstverlening	Dingen doen voor bedrijven: <ul style="list-style-type: none"> • administratief medewerker • boekhouder • medewerker data-invoer • receptionist • secretaresse • telefonist 	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt nauwkeurig werken. • Je kunt zelfstandig werken. • Je werkt graag van negen tot vijf. • Je weet hoe je met computers moet werken.
ICT	Werken met computers: <ul style="list-style-type: none"> • helpdeskmedewerker • programmeur • systeembeheerder 	<ul style="list-style-type: none"> • Je weet veel van computers. • Je kunt zelfstandig werken. • Je lost graag problemen op.